



تدریس در کلاس درس (ماهیت، مباحث، عناصر کیفیت بخشی)

مولفان:

دکتر محمد حسن الهادی
عضو هیأت علمی و استاذ پیام نور
حسین آدمی

دکتر عادل زاهد
عضو هیأت علمی دانشگاه محقق اردبیلی
دکتر مهدی معینی کیا
عضو هیأت علمی دانشگاه محقق اردبیلی

سرشناسه	: زاهد، عادل، ۱۳۳۹.
عنوان و پدیدآور	: تدریس در کلاس درس (ماهیت، مدلها، عناصر کیفیت بخشی) / تألیف: دکتر عادل زاهد، دکتر مهران فرج اللهی، دکتر مهدی معینی کیا، حسین آدمیت.
مشخصات نشر	: نور علم.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۷ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۰۰۵-۱
وضعیت فهرست نویسی	: براساس اطلاعات فیبا (فهرست نویسی پیش از انتشار).
یادداشت	: کتابنامه ص ۱۴۳-۱۵۷.
یادداشت	: زاهد، عادل، ۱۳۳۹، مؤلف.
یادداشت	: فرج اللهی، مهران، ۱۳۳۹، مؤلف.
یادداشت	: معینی کیا، مهدی، ۱۳۵۲، مؤلف.
یادداشت	: آدمیت، حسین، ۱۳۶۲، مؤلف.
موضوع	: تدریس -- حرفه.
موضوع	: تدریس - کلاس درس.
رده بندی کنگره	: ۱۴۹۲ ف ۴ / ز ۳ / ۱۰۲۵ LB
رده بندی دیسی	: ۳۷۱/۱۰۲

نام کتاب	: تدریس در کلاس درس (ماهیت، مدلها، عناصر کیفیت بخشی)
تألیف	: دکتر عادل زاهد، دکتر مهران فرج اللهی، دکتر مهدی معینی کیا، حسین آدمیت
ناشر	: نشر نور علم
صفحه آرای	: هانی توانیان
چاپ و صحافی	: الغدير
نوبت چاپ	: اول ۱۳۹۲
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۰۰۵-۱
شمارگان	: ۱۶۰۰ جلد
قیمت	: ۷۵۰۰۰ ریال

فروشگاه در تهران: خیابان انقلاب - روی روی دیرخانه دانشگاه تهران - بین بان روی و اردیبهشت - کتابسرای اندیشه - نشر نور علم

پایگاه اینترنتی: www.noor-eilm.com

موبایل کار: در صورت عدم دسترسی به کتابهای این انتشارات، از طریق تماس با شماره ۰۹۱۲۳۳۳۴۲۲۹ کتابها با پست به تمام نقاط ایران ارسال می شود.

فهرست

پیشگفتار

فصل اول: ماهیت تدریس	۱۱
۱. تدریس به عنوان یک فعالیت	۱۲
۲. تدریس به عنوان فعالیت متجرب به یادگیری	۱۴
۱. تمییز بین تدریس موفق و تدریس خوب	۱۵
۲. عناصر تدریس خوب	۱۶
۱. ارتباط بین تدریس موفق و تدریس خوب	۱۷
۳. تدریس به عنوان یک علم	۱۸
۴. تدریس، به عنوان یک هنر	۱۹
۵. نقد و بررسی دو دیدگاه	۲۳
فصل دوم: مدل‌های جریان تدریس	۲۷
۱. تعریف تدریس	۲۷
۲. مراحل اجرای تدریس	۲۸
۳. تعامل معلم و دانش‌آموز در تدریس	۲۹
۴. مولفه‌های اثر گذار بر جریان تدریس	۳۰
۴. ۱ مدل اسکوایرز، هویت و سگازز برای ایجاد درس و کلاس اثر بخش	۳۰
۴. ۲ مدل QAIT اسلاوین	۳۱
۴. ۳ مدل تبادل‌ی جریان تدریس - یادگیری هویت	۳۳
فصل سوم: دانش‌آموزان و زمینه‌ی خانوادگی آنان	۳۷
۱. نقش خانواده در تعلیم و تربیت دانش‌آموزان	۳۷
۲. خانواده و مدرسه	۳۹
۳. دانش‌آموزان	۴۰
فصل چهارم: فضای آموزشی و اثربخشی تلاش معلمان	۴۱
۱. بعد فیزیکی فضای آموزشی	۴۱
۲. بعد فرهنگی فضای آموزشی	۴۴
۳. جو فضای آموزشی	۴۴
۵. تراکم دانش‌آموز و زمان آموزش	۴۶

فصل پنجم: نقش معلمان در اثربخشی آموزش و پرورش	۴۹
۱. اهمیت معلم در نظام آموزش و پرورش	۴۹
۲. صلاحیتهای حرفه ای معلم	۵۰
۳. ویژگیهای معلم اثربخش	۵۲
۴. مهارتهای مورد نیاز برای مدیریت کلاس	۵۵
۵. معلمان و انجام تدریس خوب و موفق	۵۶
فصل ششم: سطوح صلاحیتی معلم خوب و موفق	۵۹
۱. مدل لایس صلاحیتهای معلمی	۵۹
۲. مثلث صلاحیتی معلمی	۶۲
۲. ویژگیهای کاربرد معلمان خوب و موفق	۶۳
۴. استانداردهای معلمان خوب	۶۵
فصل هفتم: زمان آموزش	۶۹
۱. زمان آموزش	۶۹
۲. سطوح زمانی	۷۰
۲-۱ حضور سالانه در مدرسه	۷۰
۲-۲ مدت تحصیلی روزانه در مدرسه	۷۱
۲-۳ زمان اختصاص یافته	۷۱
۲-۴ زمان آموزشی	۷۳
۲-۵ زمان مشغولیت	۷۳
۲-۶ زمان یادگیری آکادمیک	۷۳
۳. مقایسه‌ی زمان آموزش ایران با برخی کشورها	۷۴
۳-۱ شروع و پایان سال تحصیلی	۷۴
فصل هشتم: معلمان و مدیریت کلاس درس	۸۱
۱. مدیریت کلاس درس	۸۱
۲. اجزای مدیریت کلاس درس	۸۲
۳. معلمان و مدیریت کلاس درس	۸۳
۴. اقدامات پیشگیرانه در مدیریت کلاس درس	۸۴

۸۴	۱-۴ نظارت
۸۴	۲-۴ هشجاری
۸۴	۳-۴ همپوشی
۸۵	۵. مدیریت کلاس درس و انضباط
۸۷	فصل نهم: ارتباط معلمان و دانش آموزان
۸۸	۵. تعریف ارتباط
۸۹	۲. رابطه معلم و دانش آموز
۹۰	۳. اصول ارتباط
۹۱	۴. گروه بندی ارتباط معلم و دانش آموز
۹۳	فصل دهم: انواع ارتباطات در کلاس درس
۹۳	۱. ارتباط کلامی
۹۶	۲. ارتباط غیر کلامی
۹۷	۳. انواع رفتارهای غیر کلامی از نظر کلاس
۹۹	۴. انواع رفتارهای غیر کلامی از نظر ریچموند کین و پاین
۱۰۲	۵. فعالیتهای رایج در کلاس درس
۱۰۷	فصل یازدهم: پژوهش های انجام یافته در خصوص عناصر تربیت بخشی تدریس
۱۰۷	۱. پژوهش های خارجی
۱۲۹	۲. پژوهش های داخلی
۱۴۳	منابع
۱۴۳	فارسی
۱۵۲	انگلیسی

پیشگفتار

بشر، امروز در وادی بی کران هزاره‌ای گام نهاده است که در آن مرزها و حدود جغرافیایی رنگ می‌یازند و به صوت دهکده‌ای در می‌آیند که انسانها از هر ملک و ملت، چون خانواده‌ای گرد هم می‌آیند و پدیده جهانی شدن را تجربه می‌کنند در این پدیده (جهانی شدن) هر چیزی در حال تغییر است، تغییری که دیگر همانند دوره کشاورزی و یا صنعتی، چندین قرن به طول نمی‌کشد و خیلی نمایان است. این تغییر و تحول، نظامهای اقتصادی، صنعتی، تولیدی، فرهنگی و... را تحت تأثیر قرار می‌دهد و چون آموزش و پرورش هر جامعه‌ای، دیگر نمی‌تواند جدای از مؤلفه‌های اقتصادی، صنعتی، تولیدی، فرهنگی و... در نظر گرفته شود، الزاماً تحت تأثیر این تغییرات، در تمامی حوزه‌ها و سطوح، ساختارها و روشهای خود با چالش مواجه می‌گردد. اما در این گذر، تفاوت‌های اساسی بین جوامع توسعه یافته و جوامع توسعه نیافته وجود دارد، جوامع نوع اول عموماً ظرفیت پاسخگویی را و به مرور به تقاضاهای جدید را با تجدید ساختار سیستم‌ها، نهاده‌ها و رویه‌های خود بدست می‌آورند. در حالی که، در جوامع کمتر توسعه یافته و توسعه نیافته، انعطاف ناپذیری و ناکارآمدی نهاده‌ها و روشهای سنتی، مانع واکنش مناسب و به هنگام در مقابل تغییرات می‌گردد. لذا در بیشتر مواقع، این تغییرات بیشتر از اینکه موجب حل شدن مسائل شود، باعث ظهور و بروز مشکلات جدید می‌شود. نتیجتاً ضرورت این تغییرات همان شکاف توسعه‌ای در تمامی ابعاد آن می‌گردد. امید است تغییرات، بازاندیشی‌ها، اصلاحات و تحولات در آموزش و پرورش و روش‌ها و الگوهای آن همسو با تنظیم سند ملی نظام مهمربه آگاهانه و هوشیارانه در استقبال از تغییرات و استفاده از آنها در پیشرفت و توسعه مملکت گردد. که البته این اهتمام در تمامی سطوح مدیریتی کشور ستودنی است. اما از آنجائیکه در این هزاره دانایی «عظیم ترین منبع ثروت و سرمایه ملتهاست و در فرآیند پیشرفت و توسعه، کشورهایی به توسعه یافته تر ارزیابی می‌کنند که بتوانند از نعمت دانایی و تجزیه و تحلیل درست اطلاعات و نیز اطلاعات درست در برنامه ریزیها بهره بگیرند و در عصر دانایی، انسانها محور توسعه هستند، انسانهایی که تربیت یافته باشند و از سلامت وجود، سلامت فکر، سلامت مهارت و سلامت دل برخوردار باشند. این توسعه می‌تواند بود مگر با برنامه ریزی؛ چون اگر ندانیم به کجا و چگونه می‌رویم، تغییرات سریع و تحولی را به آنجایی که نمی‌دانیم کجاست، سریعتر می‌رساند.

دکتر مهران فرج اللهی

farajollahim@yahoo.com

حسین آدمیت

Hossein_a1362@yahoo.com

دکتر عادل زاهد

A_zahed@uma.ac.ir

دکتر مهدی معینی کیا

M_Moeinikia@uma.ac.ir